

РЕШЕНИЕ

№ 6255

гр. София, 06.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Ж СЪСТАВ, в публично заседание на осми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Калина Анастасова

Членове: Темислав М. Димитров
Михаела Касабова

при участието на секретаря Мария Т. Методиева
като разгледа докладваното от Калина Анастасова Въззивно гражданско дело
№ 20231100506378 по описа за 2023 година

Производството е по [чл. 258 - чл. 273 ГПК](#).

С Решение №20083315 от 14.03.2023 г. по гр. д. № 2634/2021 г. по описа на СРС, 171 с-в е отхвърлен като неоснователен предявения от Ж. В. Д., ЕГН *****, действаща чрез адв.Ю.а и адв.Ю. срещу „Централна Кооперативна Банка“ АД, ЕИК *****, отрицателен установителен иск по чл.439 от ГПК за установяване недължимост на следните вземания: сумата от 1728.29 лева /главница/ по договор за кредит от 15.09.2008г., ведно със законната лихва от 15.07.21 0 г. до плащането на задължението, сумата от 195.00 лева - договорна лихва за периода 21.07.2009 г. - 14.07.2010г., сумата от 19.25 лева-наказателна лихва за периода от 21.06.2010 г. до 14.07.2010 г. и сумата от 88.85 лева-разноски по делото, за които вземания е образувано изпълнително дело №681 от 2011г. по описа на ЧСИ Г. Д., рег.№781 на КЧСИ и изпълнително дело №20207810400860, по описа на ЧСИ Г. Д. с рег.№781 на КЧСИ въз основа на изпълнителен лист, издаден на 12.08.2010г. по ч.гр.№35106 по описа за 2010г. на СРС, 55 състав, поради изтекла погасителна давност.

Срещу постановеното решение е подадена в срока по чл.259, ал.1 ГПК въззивна жалба от ищеца Ж. В. Д. с изложени доводи, че е неправилно, като необосновано и постановено в нарушение на материалния закон и процесуалните правила.

Въззивникът поддържа, че преди образуване на настоящето производство не е бил уведомен за прехвърляне на вземането в полза на нов кредитор и производството следва своя ход между първоначалните страни по силата на чл.226 ГПК. Като е приел противното и е постановил решение, с което е отхвърлил иска като неоснователен, поради това че е предявен срещу цедента, а не срещу цесионера, съдът е постановил неправилно решение.

Отправя искане за отмяна на решението и уважаване на иска. Претендира разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от ответника „Централна Кооперативна Банка“ АД, в който е изразено становище за нейната неоснователност. Отправя искане за потвърждаване на решението на СРС и претендира разноски.

Софийски градски съд, след като обсъди събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещните страни, приема следното:

Жалбата, с която е сезиран настоящият съд, е подадена в срока по [чл.259, ал.1 ГПК](#) и е допустима.

Разгледана по същество, съдът намира същата за неоснователна.

Според уредените в [чл. 269 от ГПК](#) правомощия на въззивния съд той се произнася служебно по валидността на цялото решение, а по допустимостта - в обжалваната му част. Следователно относно проверката на правилността на обжалваното решение въззивният съд е ограничен от посоченото в жалбата.

Производството е образувано по предявен иск по чл.439 ГПК.

В подадената от Ж. В. Д. срещу „Централна Кооперативна Банка“ АД искова молба се поддържа установяване недължимост на следните парични вземания сумата от 1728.29 лева /главница/ по договор за кредит от 15.09.2008г., ведно със законната лихва от 15.07.210 г. до плащането на задължението, сумата от 195.00 лева - договорна лихва за периода 21.07.2009 г. - 14.07.2010г., сумата от 19.25 лева-наказателна лихва за периода от 21.06.2010 г. до 14.07.2010 г. и сумата от 88.85 лева-разноски по делото, за които вземания е образувано изпълнително дело №681 от 2011г. по описа на ЧСИ Г. Д., рег.№781 на КЧСИ и изпълнително дело №20207810400860, по описа на ЧСИ Г. Д. с рег.№781 на КЧСИ въз основа на изпълнителен лист, издаден на 12.08.2010г. по ч.гр. №35106 по описа за 2010г. на СРС, 55 състав, поради изтекла погасителна давност.

Ответникът е депозирал писмен отговор на исковата молба по реда и в срока на чл.131, ал.1 от ГПК, с който оспорва изцяло предявените иски и моли да бъдат отхвърлени като неоснователни.

С договора за цесия настъпва промяна в титуляра на едно вземане. Сключеният между цедентът и цесионерът договор води до преминаване на вземането от едно лице към друго. В отношенията между страните по договора за цесия вземането се прехвърля по правило от момента на сключване на договора за прехвърляне на вземането. Длъжникът обаче не е страна по договора за цесия, но последиците на този договор засягат правната му сфера, доколкото с него се променя лицето, спрямо което трябва да изпълни задължението си. С оглед обезпечаване точното изпълнение на договорното задължение от страна на длъжника в нормата на чл. 99, ал. 3 ЗЗД е регламентирано, че предишният кредитор е длъжен да съобщи на длъжника за прехвърлянето, а по силата на чл. 99, ал. 4 ЗЗД прехвърлянето има действие спрямо длъжника от деня, когато е било съобщено на последния от стария кредитор. От момента на съобщаването от цедента за сключения договор за цесия длъжникът е уведомен както за наличието на договор за прехвърляне на вземането, така и за личността на новия кредитор. Ето защо до уведомяването на длъжника от цедента за сключения договор за цесия последният му е непротивопоставим и цедентът се явява легитимния кредитор в отношенията с длъжника. Едва след получаване на съобщението от цедента за прехвърляне на вземането цесионерът се явява надлежно легитимиран да получи изпълнение по договора, от който произтича прехвърленото вземане. По аргумент от чл. 103 ЗЗД от този момент длъжникът може да направи на цесионера всички възражения, които е могъл да направи на цедента и които произтичат от облигационното правоотношение с него.

В случая е установено от събраните пред първата инстанция доказателства, че носител на паричното вземане по издадения на 12.08.2010г. по ч.гр.№35106 по описа за 2010г. на СРС, 55 състав изпълнителен лист е ответника „Централна Кооперативна Банка“ АД. В приложеното по делото изпълнително дело / изпълнително дело №681 от 2011г. по описа на ЧСИ Г. Д., рег.№781 на КЧСИ и изпълнително дело №20207810400860, по описа на ЧСИ Г. Д. с рег.№781 на КЧСИ/ не е представен договор за прехвърляне на вземането, по силата на който кредитора- вискател „Централна Кооперативна Банка“ АД да е прехвърлил вземането си срещу Ж. В. Д. в полза на „Ф.И.А.“ ЕООД.

Освен това в проведеното изпълнително производство не са ангажирани доказателства за съобщаване на тази цесия на длъжника – ищец в настоящето производство.

Поради това и следва да се приеме, че към момента на подаване на исковата молба на 18.01.2021 г. длъжникът не е надлежно уведомен за прехвърляне на вземането, поради което и на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД сключеният договор за цесия от 28.12.2020 г. му е непротивопоставим. С оглед на това към момента на завеждане на делото договорът за цесия, сключен на 28.12.2020 г., няма действие спрямо длъжника,

поради което първоначалният кредитор, в чиято полза е издаден изпълнителния лист и който е иницирал изпълнителното производство, се явява надлежно процесуално и материално легитимиран да отговаря по иска, предмет на делото.

Липсва пречка уведомяването за извършената цесия да се извърши в хода на съдебния процес - с връчване на препис от писмения отговор на исковата молба и приложенията към нея. Този факт е настъпил в хода на съдебния процес и на основание чл. 235, ал. 3 ГПК следва да бъде зачетен от съда. На основание чл. 226, ал. 1 ГПК, ако в течение на производството спорното право бъде прехвърлено върху друго, делото следва своя ход между първоначалните страни. По силата на, ал. 2 на същия текст приобретателят може да встъпи или да бъде привлечен в делото като трето лице. Той може да замести своя праводател само при условията на чл. 222 ГПК. Постановеното решение във всички случаи съставлява пресъдено нещо и спрямо приобретателя, на основание чл. 226, ал. 3 ГПК.

По изложените съображения въззивният съд счита, че обжалваното решение е процесуално допустимо, като последващите приобретатели на спорните вземания ще бъдат обвързани от постановеното съдебно решение, независимо от това дали са участвали или не в съдебния процес като подпомагаща или главна страна. Ето защо следва да се разгледат доводите относно правилността на обжалваното съдебно решение.

В предмета на делото се включва отрицателен установителен иск за установяване в отношенията между страните, че ищецът не дължи на ответника исковата сума.

Разпоредбата на чл. 439 ГПК предвижда защита на длъжника по исков ред, след като кредиторът е предприел изпълнителни действия въз основа на изпълнителното основание. Законодателят е уредил защитата на длъжника да се основава само на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. По реда на действащия ГПК, в сила от 01.03.2008 г., заповедите за изпълнение се ползват със стабилитет, тъй като влизат в сила, за разликата от несъдебните изпълнителни основания по чл. 237 ГПК (отм.). По тези съображения, разпоредбата на чл. 439, ал. 2 ГПК следва да се прилага и за факти, настъпили след влизане в сила на заповедта за изпълнение, когато заповедното производство е приключило, независимо че съдебно дирене не се провежда (определение № 956 от 22.12.2010 г. по ч. т. д. № 886/2010 г. на ВКС, ТК, I ТО). Като средство за защита на длъжника по висящ изпълнителен процес чрез предявяване на иска по чл. 439 ГПК се дава право на длъжника да установи, че изпълняемото право е отпаднало, поради факти и обстоятелства, настъпили след съдебното му установяване, които обаче имат правно значение за неговото съществуване. Ето защо правно релевантни са правоизключващи и правопогасяващи факти, които са настъпили след

влизване в сила на заповедта за изпълнение (определение № 214 от 15.05.2018 г. по ч. гр. д. № 1528/2018 г., на ВКС, ГК, IV ГО).

В случая ищецът основава исковата си претенция на обстоятелството, че е изтекла давността за вземането, за което е издаден на 12.08.2010 г. по гр. д. № 35106/2010 г. по описа на Софийски районен съд, 55 състав изпълнителен лист въз основа на издадена заповед за изпълнение по чл.417 ГПК за следните парични вземания: сумата от 1728.29 лева /главница/ по договор за кредит от 15.09.2008г., ведно със законната лихва от 15.07.2010 г. до плащането на задължението, сумата от 195.00 лева - договорна лихва за периода 21.07.2009 г. - 14.07.2010г., сумата от 19.25 лева-наказателна лихва за периода от 21.06.2010 г. до 14.07.2010 г. и сумата от 88.85 лева-разноски по делото.

Нормата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД регламентира, че ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога 5 години. Заповедта за изпълнение замества съдебното решение като изпълнително основание, но при оспорването ѝ от длъжника чрез възражение по реда на чл. 414 ГПК проверката дали вземането съществува се извършва в общия исков процес. По силата на чл. 416 ГПК, когато възражение не е подадено в срок, какъвто е разглежданият случай, заповедта за изпълнение влиза в сила. Не е налице изрична правна норма, която да предвижда, че съществуването на вземането в този случай е установено със сила на пресъдено нещо. Следва да се съобрази обаче обстоятелството, че ако длъжникът не възрази в рамките на установения в нормата на чл. 414, ал. 2 ГПК преклузивен двуседмичен срок, заповедта влиза в сила, като се получава ефект, близък до силата на пресъдено нещо, тъй като единствената възможност за оспорване на вземането са основанията по иска с правно основание чл. 424 ГПК - при новооткрити обстоятелства и нови писмени доказателства. В този смисъл е трайната и непротиворечива задължителна съдебна практика (определение № 480 от 19.07.2013 г. по ч. гр. д. № 2566/2013 г. на ВКС, ГК, IV ГО, постановено по реда на чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК). Извън искът по чл. 424 ГПК длъжникът не може да се ползва от друга форма на искова защита, с която да оспорва самото вземане. Когато длъжникът е бил лишен от възможност да оспори вземането, може да поиска от въззивния съд отмяна на заповедта за изпълнение на основание чл. 423 ГПК. Този режим се различава от регламентирания в ГПК (отм.) във връзка с издаването на изпълнителен лист въз основа на несъдебно изпълнително основание, в който се предвиждаше възможност за предявяване искове - чл. 252 ГПК (отм.), чл. 254 ГПК (отм.), чл. 255 ГПК (отм.), които не се преклудират със специални срокове. В действащия ГПК с изтичане на преклузивния срок за подаване на възражение против заповедта се получава крайният ефект именно на окончателно разрешен правен спор относно съществуването на вземането.

В случая заповедта за изпълнение е била връчена на длъжника на 31.05.2011 г. /по образуването на 20.05.2011 г. изпълнително дело № 681/2011 г. по описа на ЧСИ

Д./ При съобразяване сочените разпоредби заповедта за изпълнение е влязла в сила на 14.06.2011 г.

Според ТР № 3/2020 г. по тълк.д. № 3/2020 г. на ОСГТК, ВКС - погасителната давност не тече докато трае изпълнителният процес относно вземането по изпълнителни дела, образувани до приемането на 26.06.2015 г. на ТР № 2/26.06.2015 г. по т.д. № 2/2013 г., ОСГТК, ВКС. Относно действията, годни да прекъснат давността са приложими дадените разяснения с приложимото към този момент ППВС № 3/18.11.1980 г. Отмяната на последното / ППВС № 3/18.11.1980 г./ има действие от 26.06.2015 г. - датата, на която е прието противоположното тълкуване. В този смисъл, съдът намира че до посочената дата 26.06.2015 г. давност не тече по образуваното изпълнително дело. Освен това в хода на това изпълнително производство са били извършени същински изпълнителни действия, според дадените разяснения с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. на ВКС, ОСГТК, както следва – на 26.05.2011 г. е бил наложен запор на вземания по банкови сметки, а на 25.07.2016 г. е било направено искане от вискателя за извършване на опис на движими вещи собственост на длъжника за удовлетворяване на вземанията. С оглед това не са настъпили предпоставките на чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК. След изтичане на двегодишен срок от последното същинско изпълнително действие – 25.07.2016 г., т.е. считано от 26.07.2018 г. е настъпила перемпция по това изпълнително дело. След тази дата обаче до датата на образуване на последващото изп.дело № 860/2020 г. по описа на ЧСИ Д. на 08.12.2020 г. не е изтекъл предвидения в закона петгодишен давностен срок за вземанията. По това изпълнително дело, с оглед дадените разяснения на т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. на ВКС, ОСГТК са били извършени същински изпълнителни действия, както следва: на 10.12.2020 г. е бил наложен запор на МПС на длъжника, на 09.12.2020 г. запор на вземания в ЦКБ АД и възбрана на 29.12.2020 г., които са прекъсвали давността за вземанията.

Поради това и настоящия състав намира че давността за вземането не е изтекла. Освен това единствената правна последица от настъпила вече перемпция е, че съдебният изпълнител следва да образува новото искане в ново-отделно изпълнително дело, тъй като старото е прекратено по право. В този смисъл е застъпеното становище в практиката на ВКС по решение № 37/24.02.2021г. по гр.д.№ 1747/2020г. на ВКС, IV г.о, така и в постановените от върховните съдии и след това актове по въпроса - решение № 93/17.05.2021г. по гр.д.№ 2766/2020г. на ВКС, IV г.о., определение № 248/01.04.2021г. по гр.д.№ 3647/2020г. на ВКС, IV г.о., определение № 295/15.04.2021г. по гр.д.№ 329/2021г. на ВКС, III г.о., което се възприема от настоящия състав.

Според изразените становища в Решение № 37 от 24.02.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1747/2020 г., IV г. о., ГК и Решение № 3/04.02.2022 г. по гр.д. № 1722 по описа за 2021 г. на ВКС, постановени по реда на чл.290 ГПК, които се възприемат от настоящия състав, перемпцията е без правно значение за прекъсването на давността. Както е

посочено в тях, тя е имала значение при действието на Постановление № 3/1980 г. на Пленума на Върховния съд, тъй като до обявяването му за изгубило сила новата давност е започвала да тече от прекратяването на изпълнителното дело и гражданите, съдът и всички други държавни органи са били длъжни да съобразяват поведението си с него. Двугодишният срок за перемпция започва да тече от първия момент, в който не се осъществява изпълнение (включително доброволно, напр. по постигнато споразумение между страните), т.е. осъществяването на всички поискани способи е приключило (успешно или безуспешно) или поисканите не могат да се осъществяват по причина, за която вискателят отговаря - след направеното искане не е внесъл такси, разноски, не е оказал необходимото съдействие и така осуetyа неговото прилагане.

По изложените съображения въззивният съд счита, че вземането, за което е образувано изпълнителното производство не е погасено по давност към момента на подаване на исковата молба на 18.01.2021 г. и предявения отрицателен установителен иск по чл.439 ГПК подлежи на отхвърляне.

Давността за вземането не е изтекла и в хода на процеса след подаване на исковата молба на 18.01.2021 г. Както е посочено в постановеното по реда на чл.290 ГПК Решение № 50017/27.03.2023 г. по гр.д.№ 720/2022 г. на ВКС, което становище се споделя от настоящия състав, длъжникът може да се позове на погасителна давност, изтекла в хода на процеса по предявения отрицателен установителен иск /ОУИ/ (чл. 235, ал. 3 ГПК), но този му довод е винаги неоснователен. Това е така, тъй като и този процес е относно вземането по см. на чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД и в случая е налице спиране на давността относно вземането, макар искът да е предявен от длъжника, а не от кредитора.

Както е посочено в цитираното решение, кредиторът не бездейства, когато длъжникът оспорва вземането пред съд (с отрицателен установителен иск), позовава се на погасителна давност (давността не се прилага служебно), и процесуалната легитимация на страните е надлежна (ако ОУИ не е предвиден в закона, длъжникът има правен интерес от ОУИ, когато кредиторът претендира вземането извънсъдебно, а с предявения ОУИ длъжникът заявява правоотношение, в което би участвал, ако вземането съществува). Положителният и отрицателният иск за вземането са с еднакъв предмет. По предявения ОУИ кредиторът не бездейства, а очаква съдът да разреши със сила на пресъдено нещо спора за съществуване на вземането. Поради това за спирането на давността по чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД е без значение дали висящият процес е иницииран от длъжника. Правото на иск по ОУИ (на държавно съдействие чрез разрешаването на спора за вземането със сила на пресъдено нещо) принадлежи не само на ищеца, но и на ответника. Поради това за спирането на давността по чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД е без значение и това, дали кредиторът е предприел активна защита по ОУИ (твърди и/или доказва факти от значение за вземането). За спирането на давността по чл. 115, ал. 1, б. „Ж“ ЗЗД е без значение и това, дали по предявения ОУИ кредиторът

ще предяви насрещен осъдителен иск. Кредиторът не разполага с насрещен осъдителен иск, когато вече е снабден с влязло в сила изпълнително основание, а длъжникът оспорва изпълняемото право/вземането, като се позовава на факти, настъпили след породената сила на пресъдено нещо. Дори когато кредиторът не е снабден с влязло в сила изпълнително основание и разполага с насрещен осъдителен иск, той може, но не е длъжен да го предяви. В общия случай по чл. 124, ал. 1 ГПК решението, с което ОУИ е отхвърлен, не е изпълнително основание, но на кредитора принадлежи преценката дали ще се довери на добросъвестността на длъжника (очаква длъжникът да зачете съдебно признатото вземане и да изпълни доброволно) или предпочита да предяви насрещен осъдителен иск, за да породя решението и изпълнителна сила. В обобщение, буквалното тълкуване по чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД е правилното – погасителната давност не тече, докато трае процесът относно вземането. Това основание за спиране на погасителната давност не изисква други условия. Такива условия не произтичат и не могат да произтекат от процесуалните права на кредитора като ответник по ОУИ. Институтът на погасителната давност е материално-правен, а не процесуално-правен. Длъжникът може да се позове на погасителна давност, изтекла в хода на процеса по предявения ОУИ (чл. 235, ал. 3 ГПК), но този му довод е винаги неоснователен. Спирането на давността по чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД се заличава с обратна сила, ако производството по ОУИ бъде прекратено.

Съгласно чл. 116, б. „б“ ЗЗД, погасителната давност се прекъсва с предявяване на иск или възражение (за прихващане или задържане) или искане на започване на помирително производство, а ако искът, възражението или искането не бъдат уважени, давността не се смята за прекъсната. Случаят на предявен положителен или осъдителен иск за вземането е сходен със случая на предявен ОУИ (чл. 46, ал. 2 ЗНА). Поради това и по аналогия от чл. 116, б. „б“ ЗЗД следва да се приеме, че предявеният ОУИ за вземането прекъсва погасителната давност, ако искът бъде отхвърлен. От прекъсването започва да тече нова давност и новият срок е всякога пет години (чл. 117 ЗЗД). Срокът има за начало приключването на съдебното дирене пред последната инстанция, постановила влязлото в сила решение за отхвърляне на ОУИ за вземането.

С оглед посочените съображения, които настоящия състав споделя напълно, съдът намира че погасителната давност за вземането по издадената заповед за изпълнение не е изтекла и сумата по нея е дължима от ищеца. При така изложеното, съдът намира че предявения иск следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Поради съвпадане изводите на двете инстанции обжалваното решение следва да бъде потвърдено като правилно.

Воден от горното, СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20083315 от 14.03.2023 г. по гр. д. № 2634/2021 г.
по описа на СРС, 171 с-в.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____